

Glossariy

6.5 Odamning sezgi organlari. Ko‘rish analizatori

1. Sezgi organlari – tashqi muhitdan turli xil sezgi impulslari qabul qiluvchi maxsus a’zolar (ko‘z, quloq, burun, til, teri).
2. Ko‘rish analizatori – ko‘z orqali yorug‘lik stimullarini qabul qilib, miya tomonidan ularni tasvirga aylantiradigan nerv tizimi.
3. Ko‘z – ko‘rish funksiyasiga ixtisoslashgan organ.
4. Ko‘z tuxumchasi – ko‘zning asosiy shakli, unda barcha tuzilmalar joylashgan.
5. Qovoq – ko‘zni himoya qiluvchi va namlaydigan qopqoq.
6. Qosh – quyosh nuridan va terdan ko‘zlarni saqlaydi.
7. Ko‘z yoshi bezlari – ko‘z yuzasini namlaydigan bezlar.
8. Shisha jismining oynasi (sklera) – ko‘zning tashqi, qattiq qobig‘i.
9. Qorachiq (pupil) – yorug‘lik kiradigan ko‘zning markaziy teshigi.
10. Qovoq mushaklari – qorachiqning o‘lchamini boshqarish orqali yorug‘lik miqdorini nazorat qiladi.
11. Qora tanasi – qorachiqni hosil qiladigan pigmentlangan qatlam.
12. Ko‘rish soxasi (retina) – nur sezuvchi hujayralar joylashgan ko‘z ichidagi qatlam.
13. Tugun hujayralari (fotoreseptorlar) – yorug‘likni nerv impulslarga aylantiruvchi maxsus hujayralar (konuscha va tayoqchalar).
14. Konuscha hujayralar – ranglarni aniqlashda ishtirok etadi.
15. Tayoqcha hujayralar – tonlarni (yorug‘lik darajasini) organik jihatdan sezadi.
16. Ko‘z nervi (optik nerv) – retinadan impulslari miyaga olib boruvchi nerv.
17. Ko‘z lishi (linza) – yorug‘likni qabl qilish va ko‘zning fokusini sozlash uchun moslashadi.

18. Ko‘z qopqog‘i mushaklari – ko‘zning harakatini ta’minlovchi mushaklar.

19. Fovea – retinaning markaziy qismini tashkil etuvchi, eng aniq ko‘rishni ta’minlovchi soha.

20. Ko‘rish korteksi – bosh miya sohasida joylashgan ko‘rish ma’lumotlarini qayta ishlovchi markaz.